

A színház erkölcsi színvonala és egyebek

E néhány sorban sem fogom feladni el-
vemet és meggyőződésemet: a színházban
elsősorban sohasem az erkölcsi színvonal a
kérdés, hanem mindig az iro-
dalmi és a művészi színvonal. E két utóbbi,
külön-külön is meg együttesen is, abszorbeálja
az előbbi. Ami irodalmi, ami művészi, az
sohasem lehet erkölcsstelen. Viszont: nincs na-
gyobb erkölcsstenség, mint irodalmatlanság
és művészetlenség ott, ahol irodalomnak és
művészetnek volna helye. Röviden ezekről a
kérdésekről is beszélgettem a legutóbbi vá-
rosi közgyűlésen, tehát természetesenke talál-
tam volna, ha dr. Révai József felszólalásom-
nak ezzel a részével foglalkozott volna, amikor
diktet írt »A színház erkölcsi színvonalának
kérdéséhez« a kurzusjóságban. A kegyesrendi
tanár ur e helyett felszólalásomnak azzal a
részével foglalkozott, amelyben megleckéztet-
tem — nem tagadom: kemény szavakkal —
dr. Tóth Imre kormányfőtanácsos ur ömeltősá-
gát egy brutális támadásért, amellyel a zsidó-
ságnak rontott. Lehet, hogy ez a természetes.
Akkor azonban nemcsak bajos, hanem teljesen
képtelenség közös tárgyalási alapot találni nek-
ünk: a régi nagy piaristák, Szinger Kornél,
Baksay József, Jászai Rezső, Schandl Miklós
egykor jelesen érett és éremmel kitüntetett
kedvenc tanítványának, meg a mostani pia-
rista tanárnak, dr. Révai Józsefnek. Hagyom
hát: nemcsak az erkölcsöt, hanem az irodal-
mat és művészetet is és mindössze néhány —
bocsánat e szóért — pikantériára vivom fel
Révai tanár ur szíves figyelmét.

1. A színügyi bizottságnak azon az ülésén,
amelyen a Nászejszakáról tárgyaltak, Wim-
mer Fülöpön kívül dr. Szalay József és dr.
Pálffy József szólaltak fel. Ennek a két urnak
van »leplezetlen és kihívóan nagyhangon elő-
adott amorális felfogása«?

2. Azt méltóztatik írni, hogy Schillernek
nyég a sírját is kirabolta már a destrukció.
Tudja a Tanár ur, hogy a szegedi bíróság
ítélte szerint az az ujság destrual, amelybe
írni szokott?

3. Az erkölcsi szempontról mégis csak kell
valamit mondani. No nem az érdemét illetően.
Ilyesmire hogyis merészkednek? Hanem csak
amiatt a kapcsolat miatt, amelyet dr. Tóth
Imre ur ömeltősága és a zsidóság között fel-
állít a tanár ur. Nem hallgathatom el, hogy cik-
kének ezen a környéken némi homályosságok,
esetleg határozatlanságok tapasztalhatók. Leg-
alább is az én gyarló szemeim részére. De
talán szerencse, hogy így van. Kérem is a
tanár urat, meg a hozzá hasonló gondolkodásu
más urakat is, a mostani beállításban, meg
kapcsolatban ne fessegessék tovább azt a bi-
zonyos erkölcsös alapot, különben olyan lé-
pésre kényszerítenének, amelyet nem szívesen
tennék meg.

Se a közgyűlésen, se sehol soha életem-
ben felekezeti szempontok nem vezettek, fe-
lekezeti kérdésekkel soha nem foglalkoztam.
A városi közgyűlésen az ember háborodott
fel bennem, amikor dr. Tóth Imre kormány-
főtanácsos ur ömeltősága az ismeretes inzul-
tust teljesen váratlanul elkövette. Az ember,
akiben háborgott a súlyosan megbántott ön-
érzet. Az ember, aki lázadozik a jogtalansá-
gok és eliszonyodik az antikultur jelenségek
látására. Az ember, aki tudja dr. Tóth Imre
kormányfőtanácsos ur ömeltőságáról, hogy két
kimagasló erénye van: az antiszemizmusz és
gyűlölet a szociáldemokrata munkásság ellen.
Az ember, akiben a felekezeti közömbösséget
meleg rokonszenvvé, sőt szolidaritássá kor-
bácsolták a numerus clausus, Haller propa-

ganda miniszter ur és Héjjas Iván képviselő
ur, aki nem minden működési területen vi-
selkedett olyan passzive, mint a mostanin.
Az ember, aki felbonthatatlannak érzi és hiszi
fegyverbarátságát a szociáldemokrata munkás-
sággal. Az ember, akinek egész teste reszketett
ott a közgyűlésen az izgalomtól és aki mégis

nagyon, de nagyon, valóságos emberfeletti
módon tudott uralkodni magán. De ez sem
megy a végletekig.

Ajánlom magamat és az elmondottakat Révai
tanár ur kegyes jóindulatába.

Szegeden, 1928 június 8-án.

Pásztor József.

Rejtélyes körülmények között meggyilkoltak egy református lelkészt Miskolcon

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)
Miskolcra jelentik: A péntek esti órákban a
Lonovich-ucca 9. számú ház pincelabirintusá-
ban holtan találták Nagy Ferenc 55 éves
nyugalmazott református lelkészt. Nagy Fe-
renc a rendőrség megállapítása szerint gyil-
kosságnak esett áldozatul és megállapították
azt is, hogy az egyelőre még ismeretlen tet-

tesek a helyszínt úgy szcenizálták, mintha
öngyilkosság történt volna.

A lelkész lakásának íróasztalán egy levelet
találtak, amelyben Nagy Ferenc bejelenti ön-
gyilkosságát, azonban a levél nem a lelkész
kézirása. A lilokatos ügyben nagy appará-
tussal indult meg a nyomozás.

„Egy magánalkalmazottnak 104 évig kell szolgálnia, hogy százszázalékos nyugdíjat kapjon“

Bródy Ernő megdicsérte a népjóléti minisztert, de javaslatát nem fogadta el — A kormány-
párti szónokok lekritizálták a javaslatot, de elfogadták

Budapest, június 8. Zsitvay Tibor elnök ne-
gyedtizenegykor nyitotta meg a képviselőház
pénteki ülését.

Örffy Imre az első szónok az öregségi és
rokkantsági biztosításról szóló javaslat vitá-
jában. Tiltakozik az ellen, hogy politikai jel-
szónak dobassék bele a közvéleménybe a me-
zőgazdasági munkásság kihagyása a biztosí-
tásból.

Bródy Ernő

a következő szónok. Örffy Imre beszédével
foglalkozik.

— Örffy Imre azt mondotta, hogy sajnálja
a mezőgazdasági munkásság mellőzését. Cso-
dálkozom ezen a sajnálkozáson, hiszen Örffy
tagja a kormánypártnak, résztvesz a törvény-
javaslat előzetes megvitatásában, módja van
tehát véleményét illetékes helyen és megfelelő
időben előterjeszteni. Sajnálkozni csak ne-
künk van okunk és jogunk. (Derűtlenség és he-
lyesítés a baloldalon.) Örffy Imre egyébként
felszólított bennünket az együttműködésre. Én
ennek az együttműködésnek a kritériumát
nem a hajbókolásban és nem a tőzszerű
megnyilatkozásban látom...

Horváth Mihály: Nagyon igaza van!

Bródy Ernő: A törvényjavaslat indokolása
minden kritikát kibír. Kiváló munka, amilyent
még alig láttunk a parlament kodifikációs
történetében. Híve vagyok a takarékoságnak.
Ez a takarékoság azonban soha sem tör-
ténhetik a népjólét kárára. A pénzügyminis-
ter éppen a napokban azt mondta, hogy nyil-
tan támogatja a szövetkezeteket. A pénzügy-
miniszter helyesebben tenné, ha felhagyna ez-
zel a szenvedélyével, ehelyett inkább az özve-
gyeket, árvákat, rokkantakat támogatná. Nem
elkracholt szövetkezeteknek kell odaadni az
állam pénzét, hanem az elkracholt embereknek.

Horváth Mihály: Ugy van!

Bródy Ernő: Az agkori és özvegyiségi biz-
tosításra mindenkinek joga van és ebből nem
lehet kihagyni a mezőgazdasági munkásokat
sem.

Vass József népjóléti miniszter: Ebben iga-
za van!

Bródy Ernő: a jogegyenlőség és a közteher-
viselés terhének elve követeli az egyforma
bánásmódot. Ha néhány millió mezőgazda-
sági munkás is bekapcsolódhatik a biztosí-
tásba, akkor vagy olcsóbb lesz a biztosítás,
vagy pedig ugyanezért az összegért nagyobb
ellenértéket fog kapni a biztosított. Az állam-
nak kell gondoskodnia polgáraitól. Az ön-
kéntes biztosításnak nincsen jelentősége.

— A biztosítási díjak mértékét a kispá-
rosnál és a kiskereskedőnél a segéd- vagy
a tanoncok száma szerint kell megállapítani.
A magántisztviselői társadalom helyzetén —
elismerem — történt némi javítás a javas-
latban. Nagyjában azonban mégis fenn kell

tartanom azt az álláspontomat, hogy súlyos
tehervállalás történik. A magántisztviselő
75 százaléka 4 millió koronán aluli fizetés-
ből tengődik, míg a köztisztviselő 35 évi ál-
talmi szolgálat után 100 százalékos nyugdíj-
ban részesül, addig egy magánalkalmazottnak
104 évi szolgálati időre volna szüksége ahhoz,
hogy 100 százalékos nyugdíjat kapjon.

— Tiltakozom az ellen, hogy a pénzügy-
miniszter beavatkozzék ebbe a kérdésbe. Til-
takozom az ellen, hogy megfogják a népjó-
léti miniszter kezét akkor, amikor egészsé-
ges szociálpolitikát akar csinálni. A munká-
sok képviselői mondhatták, hogy elfogadják
a javaslatot, mert az ő számukra van valamit
ebben a javaslatban. Én azonban, minthogy
az általam képviselt polgárságra ez a javas-
lat csak kötelezettségeket ró, anélkül, hogy
előnyöket is adna, — a javaslatot nem foga-
dom el.

Zsitvay Tibor elnök jelenti, hogy Rubinek
István és társai indítványt nyújtottak be az
ülések idejének nyolc órában való megállá-
pítása iránt. Az indítvány fölött a legközelebbi
ülés végén határozni.

Erődi-Harrach Béla a javaslat várható ha-
tását mérlegeli és úgy látja, hogy a terhek túl-
magasak és a szegényügyet nem szünteti meg.
A javaslatot elfogadja.

Usetty Béla szerint a mezőgazdasági népes-
séget pénzügyi okokból nehéz bevonni a bizto-
sításba. A törvény meg fogja drágítani a köz-
szükségleti cikkek árát az egész vonalon. A ja-
vaslatot elfogadja.

Grieger beszédének elhalasztását kéri.

Zsitvay Tibor elnök: A képviselő urnak
nincs joga beszédének elhalasztását kérni, mert
több mint negyedóra áll rendelkezésére. (Nagy
zaj.)

Györki Imre (Griegerhez): Kérje a tanács-
kozásképeség megállapítását!

Grieger Miklós kéri a tanácskozásképeség
megállapítását. A teremben csak 33-an vannak
jelen. Az elnök állandóan csenget, az előadó
kijut a teremből és úgy hozza be a képviselő-
ket. Mire az elnök megállapítja, hogy a Ház
határozatképes.

Grieger Miklós (ingerülten): Miután három-
negyed kettő elmúlt, kérem beszédemnek el-
halasztását.

Zsitvay Tibor elnök: Csak annak a képvi-
selő urnak van joga beszéde elhalasztását
kérni, akinek felhívása negyedórával az ülés
befejezte előtt történik.

Grieger Miklós (indulatosan): Akkor elál-
lok a szótól!

Haller Istvánt szólítja ezután a jegyző, aki
beszédének elhalasztását kéri. A Ház többsége
az engedélyt megadja.

Tíz perccel 2 óra előtt az elnök az ülést
bezárja.

BELVÁROSI MOZI

FELTÁMADÁS

9 órai előadásai

zenekari kísérettel ma és vasárnap

a Széchenyiben tartjuk.